

16.06.2020

Kokousaika Tiistai 16.06.2020 klo 16:11 - 19:12

Kokouspaikka Vallilan varikko, Hämeentie 86, Ruokala Spora

Läsnä

Jäsenet

Rissanen, Laura puheenjohtaja
Suoranta, Anu varapuheenjohtaja
Hillman, Perttu
Karhu, Jessica
Loman, Stefan
Luoma, Tuomo
Sivonen, Sameli
Stranius, Leo
Sutton, Kirsi Maria

Muut

Hagberg, Tero vs. yksikön johtaja
poistui 17:23, poissa: 113§, 114§
Jurva, Toni yksikön johtaja
poistui 17:23, poissa: 113§, 114§
Lehmuskoski, Ville toimitusjohtaja
Lumijärvi, Petri yksikön johtaja
poistui 17:23, poissa: 113§, 114§
Lähdetie, Artturi yksikön johtaja
poistui 17:23, poissa: 113§, 114§
Rajakallio, Karoliina yksikön johtaja
poistui 17:23, poissa: 113§, 114§
Norrena, Elina viestintä- ja henkilöstönkehittämis-
päällikkö
poistui 17:23, poissa: 113§, 114§
Tetri, Miika pöytäkirjanpitäjä
Viika, Heikki asiantuntija
saapui 16:37, poistui 16:41, paikalla:
108§
Lehtinen, Eeropekka asiantuntija
saapui 16:41, poistui 17:10, paikalla:
109§
Mäkinen Samuli, asiantuntija
saapui 16:41, poistui 17:10, paikalla:
109§

16.06.2020

Puheenjohtaja

Laura Rissanen 105-114 §

Esittelijät

Ville Lehmuskoski toimitusjohtaja
105 §, 113-114 §
Artturi Lähdetie yksikön johtaja
106-108 §
Karoliina Rajakallio yksikön johtaja
109 §
Toni Jurva yksikön johtaja
110 §
Petri Lumijärvi yksikön johtaja
111-112 §

Pöytäkirjanpitäjä

Miika Tetri 105-114 §

16.06.2020

---

§	Asia	
105	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
106	Asia/2	Ruskeasuon raitiovaunu- ja bussivarikon hankesuunnitelma
107	Asia/3	Laajasalon raitiovaunuvarikon hankesuunnitelma
108	Asia/4	HKL:n ja Espoon kaupungin yhteistyösopimus metron kapasiteetin ja luotettavuuden lisäämistä koskevasta valmistelusta ja suunnittelusta
109	Asia/5	Kaupunkipyörien laajentamisen ja ympärivuotisuuden tarveselvitykset
110	Asia/6	HKL:n eräiden kiinteistöjen puhtaanapitopalvelut
111	Asia/7	Työhyvinvointipulssi –kyselyn tulokset
112	Asia/8	HKL:n työnantajan arvolupaus
113	Asia/9	Ilmoitusasiat ja johtokunnan esille ottamat asiat
114	Asia/10	Liikenneliikelaitoksella tehtyjen päätösten seuraaminen

§ 105

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Suttonin ja Hillmanin sekä varatarkastajiksi varapuheenjohtaja Suorannan ja jäsenen Lomanin.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 106

Ruskeasuon raitiovaunu- ja bussivarikon hankesuunnitelma

HEL 2019-006531 T 10 06 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti puoltaa Ruskeasuon Varikko-kiinteistö Oy:n (Varikkokiinteistöyhtiö) laatiman hankesuunnitelman hyväksymistä koskien Ruskeasuon raitiovaunu- ja bussivarikkoa niin, että hankkeen arvonlisäveroton enimmäishinta on 150,6 milj. euroa kustannustasossa huhtikuu/2020.

Johtokunta päätti lisäksi merkitä tiedoksi, että varikkohanke tulee edellyttämään HKL:n investointeja Nauvontien ratayhteyteen sekä tuotantolaitteiden hankkimiseen.

Johtokunta päätti pyytää Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän (HSL) hallitusta antamaan 30.9.2020 mennessä lausunnon HSL:n sitoutumisesta bussi- ja raitiovaunuvarikon vuokratuoton takaamiseen HSL:n hallituksen 21.11.2017 tekemän periaatepäätöksen mukaisesti.

Lisäksi johtokunta päätti, edellyttäen että HSL takaa varikon vuokratuoton, sitoutua hankkeen myötä kasvaviin Varikkokiinteistöyhtiön rahoitus- ja ylläpitokustannuksiin.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ruskeasuon bussivarikon aluetta kehitetään rakentamalla alueelle raitiovaunuvarikko. Tuleva raitiovaunuvarikko on toinen Helsingin raitiotiejärjestelmän päävarikoista.

Hankkeen tausta

Kaupunginhallitus hyväksyi 20.8.2018, 499 §, HKL:n laatiman raitiotievarikkojen kehittämissuunnitelman vuosille 2019-2035. Suunnitelman mukaan raitioliikenteen laajentumiseen varautumiseksi päävarikoina kehitetään Ruskeasuon ja Koskelan varikoita.

Kehittämissuunnitelmassa todetaan Ruskeasuon varikon osalta, että alueelle tulisi saada mahtumaan kahdessa kerroksessa 95-130 raitiovaunua ja 200-220 linja-autoa.

Hanke tulee toteuttaa vuosina 2020-2023 ennen Koskelan varikon kehityshanketta, jotta raitioliikenteen toimintaedellytykset säilyvät riittävinä kaikissa tilanteissa.

Varikkokiinteistöyhtiö laati raitiovaunuvarikkohankkeen alustavan yleissuunnitelman keväällä 2018 ja käynnisti sen pohjalta hankkeen hankesuunnittelun vuonna 2019.

Hankkeen strategiasidonnaisuus

Helsingin kaupunkistrategiassa 2017-2021 (kaupunginvaltuusto 27.9.2017, 321 §) todetaan, että liikennejärjestelmän toimivuudesta huolehditaan liikenneinvestoinneilla ja että kestävien liikennemuotojen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. Hanke tukee näitä kaupunkistrategian tavoitteita kestävä kasvun turvaamisesta ja on näin strategian mukainen.

Hankkeen tavoitteet

Hankkeessa Ruskeasuon bussivarikon tontille rakennetaan em. kehittämissuunnitelman mukainen raitiovaunuvarikko, jonka kattotasolle sijoitetaan bussivarikon toimintoja. Hankesuunnitelman mukaisesti raitiovaunuvarikko sisältää raitiovaunujen säilytyshallin, huolto-, tekniset- ja sosiaalityötilat, henkilökunnan pysäköintipaikat, bussivarikkotoimintojen edellyttämät tilat sekä väestönsuojan.

Raitiovaunuvarikko on muuntojoustava eripituisten raitiovaunujen säilytyksen ja huoltotoimintojen suhteen sekä raidegeometrian väliin jäävien tilojen hyötykäytön mahdollisuuksien osalta. Rakennuksen ratageometria on suunniteltu nykyistä minimikaarresädettä suurempaa 25 m kaarresädettä käyttäen, jotta tulevaisuuden tarpeisiin pystytään paremmin varautumaan.

Muuntojoustavuus on huomioitu myös esim. henkilökunnan sosiaalitulojen suunnittelussa, jotta tiloja voidaan tarpeen mukaan jakaa eri suhteissa ilman rakennusteknisiä töitä.

Muuntojoustavuus mahdollistaa raitiovaunuvarikkotilojen jakamisen ja muuttamisen usean eri toimijan kesken siten, että se mahdollistaa mm. liikennöinnin operoinnin kilpailuttamisen sekä kaluston kunnossapidon hankkimisen yhdessä tai erikseen liikenteen operoinnin kanssa kilpailuilta markkinoilta.

Varikon toiminnan suunnittelussa pyritään luomaan edellytykset mahdollisimman tehokkaille ja nykyaikaisille työmenetelmille. Suunnittelussa huomioidaan mahdollisuudet hyödyntää nyt tiedossa olevat digitalisaatoratkaisut, sekä pyritään tunnistamaan mahdolliset tulevat älykät operoinnin- ja kunnossapidon ratkaisut.

Rakennus suunnitellaan, rakennetaan ja sen on lähtökohtaisesti tarkoitus toimia BREEAM-ympäristöluokituksen Excellent-luokan mukaisesti, mikäli jatkovalmistelussa tämä ei osoittaudu epätarkoituksenmukaiseksi. BREEAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method) on Euroopan johtava rakentamisen ympäristöluokitusjärjestelmä. Varikkorakennukselle haetaan BREEAM sertifiointi.

Lisäksi varikon suunnittelussa ja rakentamisessa noudatetaan Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman tavoitteita. Raitiovaunut täyttävät EU-direktiivin ”Puhtaustavoitteet julkisten hankintojen ajoneuvoille”-vaatimukset. Bussivarikon jatkosuunnittelussa huomioidaan mahdollisuus sähköbussien lataamiseen.

Rakennuksen massa määräytyy pitkälti toiminnallisuuden, raidegeometrian sekä kansitasolle sijoitettavien linja-autojen pohjalta. Suuret yhtenäiset julkisivupinnat suunnitellaan materiaaleiltaan kestäviksi ja korkeatasoisiksi.

Varikon hankekokonaisuus

Varikon säilytyshallin kapasiteetti on 100 raitiovaunua, joista 70 kpl on enintään 27,5 metrisiä Artic- tai vastaavia raitiovaunuja ja 30 kpl enintään 34 metristä Artic XL- tai vastaavia raitiovaunuja. Raitiovaunuvarikolla on 6 vuorokausihuoltopaikkaa, 2 pesupaikkaa, 1 sorvipaikka, 6 korjaus- ja huoltopaikkaa, 2 nostinpaikkaa sekä yksi huoltovaunun säilytyspaikka.

Bussivarikko sisältää 235 kpl enintään 14,5 metriä pitkän bussin säilytyspaikkaa, joista 220 kpl on raitiovarikon katolla ja 15 kpl maan tasolla. Hankkeessa varaudutaan sähköbussien hidaslatauksen toteuttamiseen kaikkien säilytyspaikkojen osalta sekä 9 pikalatauspaikan toteuttami-

seen. Hanke sisältää nykyisen bussien pesuhallin korvaamisen uudella kaksilinjaisella pesuhallilla. Varikon nykyiset bussikorjaamon tilat sekä bussivarikon ajoneuvopysäköinti säilyvät entisellään. Hanke sisältää myös nykyisen väestönsuojan korvaamisen uudella väestönsuojalla.

Hankkeen laajuus on noin 37.400 m², josta raitiovaunuvarikon säilytys- ja huoltohallin osuus on noin 23.600 m².

Hanke sisältää myös nykyisen varikon bussien pysäköintialueen työnaikaisen väistötilan toteuttamisen sekä alueella sijaitsevan ajoneuvojen kaasutankkausaseman siirron.

Hanke ei sisällä Nauvontielle toteutettavaa varikon tarvitsemaa katuyhteyttä, vaan sen toteuttaa HKL yhdessä kaupunkiympäristön toimialan (KYMP) kanssa. Hanke ei myöskään sisällä HKL:n omina hankintoinaan tekemiä varikon tuotantolaitteinvestointeja eikä bussivarikon tuotantolaitteita sekä sähköbussien latauslaitteita.

Toteutettava raitiovaunuvarikko edistää Helsingin tavoitteita raitioliikenteen laajentamisesta ja mahdollistaa Helsingin yleiskaavan mukaisten pikaraitioteiden kaluston säilyttämisen ja kunnossapidon mm. Vihdintien pikaraitiotien osalta. Varikko sallii lisäksi Koskelan varikon kehittämisen aikaiset raitioliikenteen toimivuuden vaatimat väistöratkaisut.

Raitiovaunuvarikko mahdollistaa monipuolisesti tulevaisuudessa eri tyyppisten raitiovaunujen ylläpidon ja käytön. Varikko palvelee sijaintinsa puolesta myös kantakaupungin raitioliikennettä ja sen myötä tulevaisuudessa Töölön raitiovaunuvarikosta voidaan luopua.

Raitiovaunuvarikon yhteyteen toteutettava bussivarikko varmistaa bussiliikenteen toimintaedellytykset kantakaupungin alueella. Bussivarikon varustaminen sähköbussien käyttöön edistää myös päästöttömien kulkumuotojen osuuden kasvattamista joukkoliikenteessä.

Kustannukset ja rahoitus

Raitiovaunuvarikon arvioidut arvonlisäverottomat rakentamiskustannukset ovat yhteensä 146,1 milj. euroa.

Varikkokiinteistöyhtiö rahoittaa hankkeen lainarahoituksella, jonka rahoituskustannukset yhtiön omistaja maksaa rahoitusvastikkeella sekä käyttökustannukset hoitovastikkeella. HKL on tällä hetkellä Varikkokiinteistöyhtiön ainoa omistaja.

Em. vastikekustannukset jakautuvat HKL:lle seuraavalla periaatteella:

- 91,67 milj. euroa raitiovaunuvarikon kustannuksia, jotka katetaan raitioliikenteen liikennöintikorvauksella

- 34,4 milj. euroa raitiovarikon infrakustannuksia, jotka katetaan HSL:n infrasopimuksen periaatteiden mukaisesti
- 20,2 milj. euroa bussivarikon kustannuksia, jotka katetaan bussivarikon vuokrina. Rakentamiskustannusten lisäksi bussivarikon pääomakustannusten osuuteen sisällytetään työnaikaisen väistötilan kustannukset.

Hankkeen kustannusarvio on laadittu Talonrakennuksen kustannustietokirjan mukaisella rakennusosa-arviomenetelmällä Helsingin hintatasoon 4/2020. Käytetty Haahtela-indeksi on 103,0 rakennuskustannusindeksin ollessa 104,4 (2015 = 100). Talotekniikan kustannukset on huomioitu viitehankkeiden ja tavoitehintalaskelman hintatasoin.

Hankkeen rakentamisen kustannusarvio sisältää 15 % riskivarauksen sekä 5 % muita varauksia. Hankkeen kustannusarvio on auditoitu kolmannen osapuolen toimesta.

Hankkeen yhteydessä toteutettavien bussivarikon väistöratkaisujen ja kaasutankkausaseman siirron sekä niihin liittyvien muiden tarpeellisten muutostöiden arvonlisäverottomat kustannukset ovat arviolta yhteensä 4,5 milj. euroa. Yhteensä hankkeen arvonlisäveroton enimmäishinta on siten 150,6 milj. euroa kustannustasossa 4/2020.

Hanke on Helsingissä tällä hetkellä raitiovaunuvarikkohankkeista kallein, mutta varikon kapasiteetti verrattuna se on halvempi kuin toteutuksessa oleva Raide-Jokerin varikko tai suunnitteilla oleva Laajasalon raitiovaunuvarikko. Kun vertaillaan Ruskeasuon osalta pelkän raitiovaunuvarikon kustannuksia (pl. bussivarikon osuus hankkeesta), on hanke vaunometriä kohden kolmasosan halvempi Raide-Jokerin varikkoon verrattuna.

	Laajasalon raitiovaunuvarikko (alustava)	Ruskeasuon raitiovaunuvarikko (pl. Bussivarikko)	Raide-Jokeri
brm2	23 624	36 415	9 500
vaunumetri	1 105	3 083	1 015
kust.arvio	93 300 000	126 070 000	69 400 000
€/brm2	3 949	3 462	7 305
€/vaunometri	84 434	40 892	68 374

Hanke on raitiovaunuvarikon kustannusten osalta sisällytetty Helsingin kaupungin ja Suomen valtion välisiin MAL-neuvotteluihin osana Helsingin uusien pikaraitioteiden edellyttämiä investointeja.

Muut kustannukset

Raitiovaunuvarikon toiminta edellyttää Nauvontien raideyhteyden rakentamista. HKL on varautunut toteuttamaan Nauvontien ratayhteyden yhdessä Mannerheimintien ja Korppaanmäentien liikennejärjestelyjen kanssa. HKL valmistelee tätä hanketta yhdessä KYMP:n kanssa. Hankkeen alustava kustannusarvio on n. 7,8 milj. euroa.

Raitiovaunuvarikon toiminta edellyttää varikolle tehtäviä laiteinvestointeja. HKL varautuu varikolle tehtäviin kunnossapitolaitteiden kuten pyöräsorvin, imu- ja pesulaitteiston, vaunupesukoneen sekä nostimien hankkimiseen. Tämän hetkinen arvio näiden kustannuksista on noin 3,5 milj. euroa.

Näitä koskevat hankesuunnitelmat tuodaan päätettäväksi erikseen.

Linja-autovarikon tuotantolaitteiden, mm. pesulaitteen sekä sähköbussien latauslaitteiden hankinnasta vastaa bussioperaattori.

Laadittujen maaperätutkimusten perusteella tontilla on oletettavasti piilantuneita maita, joiden puhdistamisen kustannus kaupungille arvioidaan olevan 1,3 milj. euroa.

Hankkeen vaikutukset käyttötalouteen

Kiinteistöyhtiö kattaa hankkeen pääoma- sekä käyttökustannukset vastikkeella, joka HKL:ssä jakaantuu seuraavalla tavalla:

Hankkeen arvioitu liikennöintikorvauksella korvattava raitioliikenteen varikkovuokra on ensimmäisenä vuonna 7,8 milj. euroa, bussiliikenteen vuokrasopimuksella korvattava bussivarikon vuokra on ensimmäisenä vuonna 3,4 milj. euroa sekä varikon raitiotieinfran infrakorvauksella korvattava osuus ensimmäisenä vuonna 1,4 milj. euroa.

Ruskeasuon varikon kustannukset ovat suuremmat verrattuna nykyisten Töölön ja Koskelan varikkojen kustannuksiin. Vanhoilla varikoilla pääomakulut on pääosin jo maksettu ja toisaalta varikoille on kertynyt korjausvelkaa, sillä niiden osalta on varauduttu niiden käytöstä luopumiseen tai osittaiseen uudelleenrakentamiseen. Lisäksi on otettava huomioon, että raitioliikenteen laajentaminen ei ole mahdollista nykyisiltä varikoilta, vaan edellyttää joka tapauksessa investointeja varikkojen laajentamiseen.

Bussivarikon vuokra tulee myös nousemaan nykyisestä Ruskeasuon varikon vuokratasosta. Bussivarikon kustannukset tullaan erittelemään niin investointi- kuin käyttömenojenkin osalta, jotta bussiliiketoiminnan läpinäkyvyys ja vuokrien markkinaehtoisuus voidaan varmistaa. HKL

pyytää HSL:ltä näkemyksen bussivarikkotoiminnan kustannusten noususta ja sen vaikutuksesta bussiliikenteen operointiin.

Lopulliset vuokratasot tarkentuvat toteutuneiden kustannusten mukaisesti.

Hankkeen toteutustapa

Hankkeen rakennusurakka toteutetaan KVR-urakkana, jossa urakoitsija vastaa hankkeen suunnittelusta ja toteutuksesta kokonaisvastuullisesti. Varikkokiinteistöyhtiö on valmistellut hankintaan tarvittavia lähtötietoja (mm. pohjatutkimukset) ja asiakirjoja kevään 2020 aikana. Hankinnasta järjestettiin alan toimijoiden kanssa markkinavuoropuhelu huhtikuussa 2020 ja hankintailmoitus julkaistiin toukokuussa 2020. Osallistumishakemukset markkinavuoropuhelun perusteella käynnistettävään neuvottelumenettelyyn tulee toimittaa 19.6.2020 mennessä. Markkinavuoropuhelun perusteella hankinta käynnistyy toukokuussa 2020 neuvottelumenettelynä. Hankkeen toteuttaja valitaan lopullisen tarjouspyynnön perusteella loppuvuodesta 2020.

KVR-urakka sisältää maanrakennus- ja talotekniset työt, kiinteistötekniikan sekä raitiotien rata- ja ratasähkörakenteet ja tekniikan. Urakka ei sisällä raitiovarikon kunnossapidon laitehankintoja eikä sähköbussien latauslaitteita tai bussivarikon tuotantolaitteita.

Päätöksenteko

Varikkokiinteistöyhtiön hallitus hyväksyi hankesuunnitelman kokouksessaan 8.5.2020 ja päätti pyytää HKL:n johtokuntaa käsittelemään asiaa tarkoituksenmukaisessa laajuudessa.

Lisäksi Varikkokiinteistöyhtiön hallitus esitti HKL:lle HSL:n hallituksen lausunnon pyytämistä varikon hankesuunnitelmasta. HKL lähettää asiasta lausuntopyyntönsä HSL:lle ja HSL on varautunut käsittelemään asiaa hallituksensa kokouksessa 16.6.2020.

Lausuntojen saamisen jälkeen Varikkokiinteistöyhtiön hallituksen tarkoituksena on esittää hankesuunnitelma Helsingin kaupungin hyväksyttäväksi osakkeenomistajan päätöksellä. Osakkeenomistajan päätös on suunniteltu tehtäväksi kaupunginhallituksen konsernijaoston kokouksessa 17.6.2020.

Hankkeen rahoittamista koskevilta osin HKL:n johtokunta pyytää HSL:n hallituksen lausuntoa vuokratuoton takaamisesta 30.9.2020 mennessä. HSL:n lausunnon saatuaan HKL:n johtokunta käsittelee asiaa uudelleen.

Varikkokiinteistöyhtiön rahoitus on tarkoitus järjestää myöhemmin linjatavalla tavalla siten, että mahdollinen laina- ja/tai takauspäätös valmistellaan erikseen päätettäväksi kaupunginvaltuustossa ennen urakkasopimuksen solmimista.

Nauvontien ratayhteyttä ja kunnossapidon laitehankintoja koskevat hankesuunnitelmat tuodaan päätöksentekoon erikseen.

Toteutusaikataulu

Hankkeen toteutus käynnistyy KVR-urakoitsijan valinnan jälkeen alkuvuodesta 2021. Hankkeen arvioitu suunnittelu- ja lupakäsittely valmistuu keväällä 2021, jonka jälkeen rakennustyöt voidaan käynnistää. Rakennustyöt kestävät arviota kaksi vuotta. Varikon arvioitu käyttöönotto tapahtuu syksyllä 2023 ja varikko valmistuu vuoden 2023 loppuun mennessä.

Riskit

Hankkeen rakentamisen kustannusriskit johtuvat tällä hetkellä suunnittelun epätarkkuudesta. Suunnittelun edetessä kustannuksia tarkistetaan rakennusosa-arviomenetelmällä, sillä tarkemmat suunnitteluratkaisut voivat vaikuttaa lopulliseen rakentamisen hintaan. Muita rakennuskustannuksiin vaikuttavia riskejä ovat mm. aloitusajankohta, rakennusaika, urakkamuoto, osaurakat, toimitusajat, kapasiteettiongelmat ja yleiset suhdannevaikutukset. Kaikilla näistä on vaikutus kohteen kokonaisurakkahintaan.

Kustannusriskejä pyritään hallitsemaan ensisijaisesti valitulla urakamuodolla, jossa hankkeen rakennuskustannukset ovat tiedossa KVR-urakan hintatarjouksen mukaisesti.

Muita hankkeen kustannus- ja aikatauluriskejä syntyy bussien väistötilan toteuttamisesta sekä kaasutankkausaseman siirrosta.

Vuorovaikutus ja viestintä

Varikkokiinteistöyhtiö on esitellyt hanketta ja sen etenemistä säännöllisesti viereisellä tontilla sijaitsevan Ruskeasuon siirtolapuutarhan yhdistykselle. HKL ja Varikkokiinteistöyhtiö pyrkivät minimoimaan varikosta ja sen rakentamisesta siirtolapuutarhalle aiheutuvat haitat.

Nauvontien katusuunnitelmien laatimisen ja ratayhteyden toteuttamisen yhteydessä HKL ja KYMP toimivat normaalien liikennehankkeiden vuorovaikutusmallien mukaisesti, jotta kohteen lähialueen toimijoiden mielipiteet otetaan huomioon.

16.06.2020

Asia/2

Hankkeella ei ole toteuttamisen aikaisia vaikutuksia kaupunkiraideliikenteeseen ja vaikutukset busseilla toteutettavan joukkoliikenteen järjestämiseen pidetään mahdollisimman vähäisinä työnaikaisen väistötilan avulla. HKL on neuvotellut Helsingin Bussiliikenne Oy:n kanssa heidän järjestelyistään väistötilan toteuttamisen suhteen.

HKL on neuvotellut myös kaupungin rakentamislaitos Staran kanssa useaan otteeseen hankkeen vaikutuksista läheisen katukunnossapidon tukikohdan toimintaan.

Hankeen rakentamisaikaisesta viestinnästä vastaa HKL yhdessä valitun urakoitsijan kanssa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankesuunnitelma

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 14.05.2020 § 87

Pöydälle

HEL 2019-006531 T 10 06 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

14.05.2020 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus: Sameli Sivonen
Samalla johtokunta päätti pitää ylimääräisen kokouksen 28.5.2020.

13.06.2019 Ehdotuksen mukaan

16.06.2020

Asia/2

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

16.06.2020

Asia/3

§ 107

Laajasalon raitiovaunuvarikon hankesuunnitelma

HEL 2020-003858 T 08 00 02

Esitys

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi saamansa informaation Laajasalon raitiovaunuvarikkohankkeen valmistelusta.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Leena Mätäsniemi, projektipäällikkö, puhelin: 310 20459
leena.matasniemi(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankkeen esittely

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Hankinta
Projektipäällikkö
Talouspalvelut

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Laajasalon raitiovaunuvarikon rakentaminen liittyy Kruunusillat-hankkeeseen. Varikon sijoittaminen Laajasaloon on tarkoituksenmukaista Kruunusilltojen raitiolinjojen kustannustehokkaalle ja toimintavarmalle liikennöinnille. Varikko on suunniteltu rakennettavan kaupunkikuvallisesti korkeatasoisena hybridikorttelina (Ratikkakortteli), joka koostuu varikon lisäksi pysäköintilaitoksesta sekä varikon ympärille ja päälle rakennettavista asuntokortteleista, niiden piha-alueista ja yleisistä alueista.

16.06.2020

Hybridikorttelista järjestettiin arkkitehtuurikilpailu, jonka voitti Scapes-nimisen ehdotuksen tehnyt Anttinen Oiva Arkkitehdit Oy. Ratikkakorttelin hankesuunnitelmaa on kehitetty voittaneen ehdotuksen pohjalta.

Kaupunkiympäristölautakunta käsitteli 3.3.2020, 118 §, Ratikkakorttelin kumppanuuskaavoituksena laaditun asemakaavaehdotuksen ja asettisen nähtäväksi. Kaavaratkaisu tulee kaupunginvaltuuston päätettäväksi loppuvuodesta 2020.

Raitiovaunuvarikko sijoittuu Reposalmentien varrelle Laajasalon keskusta-alueen palveluiden läheisyyteen. Varikko sijaitsee lähellä Laajasalon päätepysäkkejä. Varikon suunniteltu kapasiteetti riittää alkuvaiheessa Laajasalon linjojen koko vaunutarpeeseen.

Laajasalon varikon tulee olla otettuna käyttöön ennen Kruunusiltojen valmistumista, jotta kaupallinen liikenne voidaan aloittaa suunnitellusti vuoden 2027 alkupuolella. Alustavasti Laajasalon varikolle pitää voida vastaanottaa uuden linjaston vaunuja syksystä 2025 lähtien.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Leena Mätäsniemi, projektipäällikkö, puhelin: 310 20459
leena.matasniemi(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankkeen esittely

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Hankinta
Projektipäällikkö
Talouspalvelut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

16.06.2020

Asia/4

§ 108

HKL:n ja Espoon kaupungin yhteistyösopimus metron kapasiteetin ja luotettavuuden lisäämistä koskevasta valmistelusta ja suunnittelusta

HEL 2020-007640 T 08 02 02

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti oikeuttaa liikenneliikelaitoksen (HKL) allekirjoittamaan yhteistyösopimuksen Espoon kaupungin kanssa metron kapasiteetin ja luotettavuuden lisäämistä koskevasta valmistelu- ja suunnittelutyöstä sekä siihen liittyvien kustannusten jakamisesta.

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Heikki Viika, hankejohtaja, puhelin: 310 27628
heikki.viika(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sopimuksen tausta

Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymän (HSL) keväällä 2018 päivittämien liikenne-ennusteiden mukaan Kivenlahdesta tulevan linjan matkustajamäärät ylittävät metron maksimikapasiteetin Kivenlahden haaralla vuoteen 2030 mennessä alueen maankäytön voimakkaan kehittymisen vuoksi. HSL:n hallitus esitti 2.10.2018, 116 §, HKL:lle, että HKL käynnistää vuoden 2019 alkupuolella uuden metron automatisointiin tähtäävän hankkeen. Metron automatisointi mahdollistaisi tarvittavan lisäkapasiteetin lyhentämällä metrojunien vuoroväliä.

Espoon kaupunginhallitus hyväksyi 5.3.2018 Länsimetron jatkeen tarkennetun hankesuunnitelman. Metron kapasiteetin lisäämistä ja automaatiotason nostamista on sittemmin selvitetty tarkemmin, eikä esimerkiksi nykyisen kulunvalvontajärjestelmän uusiminen ollut vielä hankesuunnitelmaa hyväksyttäessä tiedossa.

HSL:n kehotuksen mukaisesti HKL teki vuoden 2019 aikana esiselvityksen, jossa kartoitettiin erilaisia ratkaisuja ja luotiin tiekartta metron kehittämistoimille ainakin 2030-luvun alkuun saakka. Esiselvitys metron kapasiteetin ja luotettavuuden lisäämisestä toteutettiin yhteistyössä HKL:n, Länsimetro Oy:n, Espoon kaupungin ja HSL:n kesken.

Mahdollinen metron kapasiteetin lisääminen ja automatisointitason nostaminen ovat pitkiä prosesseja. Vuonna 2006 käynnistetyn edellisen automatisointihankkeen ja nykyisen markkinatuntemuksen pohjalta HKL arvioi, että varsinaiselle metron kapasiteetin lisäämistä ja automatisointitason nostamista koskevalle hankinnalle tulee varata aikaa ainakin seitsemän vuotta. Lisäksi esiselvityksen jälkeiset valmisteluvaiheet, kuten hankesuunnitelman valmistelu ja osaavan tilaajaorganisaation muodostaminen (rekrytoinnit ja koulutus) vievät useita vuosia. Edellä mainituilla perusteilla on selvää, että metron kapasiteetin lisäämistä ja automaatiotason nostamista koskevan järjestelmän hankinnasta syntyy merkittäviä kustannuksia jo ennen toteutuksen aloittamista.

Esiselvityksen mukaisesti kapasiteetin nostamiseksi ja liikennöinnin luotettavuuden parantamiseksi paras toimenpide on siirtyminen jatkuvaan kulunvalvontaan, jonka avulla metroa voidaan liikennöidä nykyistä tiheämmällä vuorovälillä. Samalla on varmistettava, että myös infraratkaisut sallivat vuorovälin riittävän tihentämisen. Esiselvityksessä on esitetty myös mahdollisen piilokapasiteetin hyödyntämistä matkustajien sekä junaan että junasta ulos kulkemista tehostavilla ohjaustoimenpiteillä.

Yhteistyösopimuksen sopijapuolten tarkoituksena on:

- a) Uudistaa nykyiset järjestelmät siten, että siirrytään jatkuvaan kulunvalvontaan, jolloin metrojuna saa reaaliaikaisen tiedon edellisen metrojunan etenemisestä. Näin metrojunien välillä on vain tarvittava pysähtymismatka ja turvallisuuden kannalta vaadittu ylimääräinen turvamarginaali. Tavoitteena on samalla siirtyä GoA1-tasolta GoA2-tasolle eli puoliautomaatti-ohjaukseen. Mahdollisesta täysautomatisoinnista (GoA3 ja GoA4) päätetään myöhemmin erikseen.
- b) Parantaa junien kapasiteetin hyödyntämistä sovittavilla toimenpiteillä.
- c) Kehittää nykyjärjestelmiä ja poistaa sen mahdollisia pullonkauloja siten, että ennen uuden kulunvalvonnan valmistumista pystytään tarjoamaan riittävä matkustajakapasiteetti.
- d) Koordinoida kapasiteettihankkeeseen a) - c) liittyviä muita mm. infrastruktuurin kehittämiseen ja uuden kaluston hankintaan perustettavia hankkeita.

Tavoitteena on uudistaa Helsingin ja Espoon metroverkostoa niin, että tarvittava kapasiteetin lisäys toteutuu ja metron automatisointitasoa nostetaan. Myöhemmin tämän ensimmäisen vaiheen jatkona harkitaan metron täysin automaattista ohjausjärjestelmää, mikä mahdollistaisi metron liikennöinnin ilman metrojunassa olevaa henkilöstöä. Metron automaattinen ohjausjärjestelmä sisältää junien jatkuvan kulunvalvonnan, automaattiajon ja käytönohjausjärjestelmän.

Sopimuksen pääsisältö

Yhteistyösopimuksessa sovitaan, että hanke etenee esiselvityksessä määritellyn ja sittemmin päivitetyn alustavan aikataulun mukaisesti. HKL käynnistää selvityksien ja yleissuunnitelman laadinnan viivytyksettä. Hankesuunnitelman laadinta aloitetaan syksyllä 2020 yleissuunnitelman valmistumisen jälkeen, ja hanke päätös tehdään valittavasta hankintamallista riippuen aikaisintaan keväällä 2021. Mikäli hankintavaksi valitaan allianssi, niin hanke päätös valmistuu kumppanin valinnan jälkeen.

Hankkeen valmistelu ja suunnittelu edellyttävät usean organisaation yhteistyötä (HKL, Länsimetro Oy, Espoon kaupunki ja HSL). Hankkeen valmistelun ja suunnittelun etenemiseksi sekä päätöksenteon sujuvoittamiseksi on perustettu yhteistyöryhmä, johon on nimetty edustajia HKL:stä, Espoon kaupungilta, HSL:stä ja Länsimetro Oy:stä. Yhteistyöryhmän keskeinen tehtävä on määritellä hankkeen valmistelun ja suunnittelun tavoitteet ja resurssit, HKL:n hankejohtajan ja liikenteenohjausjärjestelmäprojektin projektipäällikön tehtävät, vastuut ja velvoitteet sekä valmistella ja esittää ratkaisuehdotuksia sopijapuolten päätöksentekoa varten. Hankejohtaja raportoi säännöllisesti hankkeen valmistelun ja suunnittelun etenemisestä sekä esittelee päätöksentekoa edellyttävät asiat yhteistyöryhmälle.

Hanke ja siihen liittyvät hankinnat toteutetaan vuosina 2021-2030. Hankkeen toteuttamisesta (mm. aikataulu) ja hankintamenettelyistä tullaan tekemään erillisiä sopijapuolten välisiä sopimuksia.

Hankkeen valmistelusta ja suunnittelusta aiheutuvat kustannukset

Hankkeen valmistelusta ja suunnittelusta aiheutuvat kustannukset jaetaan sopijapuolten kesken aiheuttamisperiaatteen mukaan ratakilometrien mukaisessa suhteessa (Helsinki 52 kilometriä = 58 % ja Espoo 38 kilometriä = 42 %). Näin ollen esimerkiksi HKL:n projektioorganisaation kustannukset 1.1.2020 alkaen (ml. ulkopuoliset asiantuntijat) sekä muiden sopijapuolten käyttämien ulkopuolisten asiantuntijoiden (ml. Länsimetro Oy:n asiantuntijat) aiheuttamat kustannukset jaetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti ratakilometrien mukaisessa suhteessa.

16.06.2020

Asia/4

Hankkeen valmistelusta ja suunnittelusta aiheutuvat kustannukset ovat tämän hetken arvion mukaan yhteensä noin 6 miljoonaa euroa.

Yhteistyösopimuksessa sovitaan myös, että tämän sopimuksen puitteissa voidaan kattaa yhteisesti kohdan d) mukaisesti koordinoitavien Espoon puolen metron infrastruktuurin suunnittelun kustannuksista enintään 250.000 euroa. Vastaavasti yhteisesti katettava osuus Helsingin puolen metron infrastruktuurin suunnittelun kustannuksista voi olla enintään 250.000 euroa. Tämän ylittävien osien infrastruktuurin suunnittelukustannuksista vastaa täysimääräisesti se kunta, jonka alueella suunniteltava kohde sijaitsee. Isoina metron infrastruktuurin suunnittelukustannuksia aiheuttavina kohteina tunnustetaan yhteistyösopimusta tehtäessä ainakin Sammalvuoren varikon yhteyksien suunnittelu (Espoo), länsimetron alueella olevien kääntöraiteiden suunnittelu (Espoo) sekä mahdolliset turvallisuuteen liittyvät kehitystarpeet (Helsinki).

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Heikki Viika, hankejohtaja, puhelin: 310 27628
heikki.viika(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

16.06.2020

Asia/5

§ 109

Kaupunkipyörrien laajentamisen ja ympärivuotisuuden tarveselvitykset

HEL 2018-002575 T 00 01 04 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunkipyöräjärjestelmän kehitysmahdollisuuksista ja että selvityksen perusteella näiden kehitysvaihtoehtojen toteuttamiseen on mahdollista käyttää nykyisen kaupunkipyörrien hankintasopimuksen sopimusmuutoksena enimmillään 6,47 milj. euroa (alv 0 %).

Johtokunta päätti kehottaa liikenneliikelaitosta (HKL) jatkamaan kaupunkipyöräpalvelun laajentamisen valmistelua ensi vaiheessa vaihtoehto A:n pohjalta niin, että asiaa koskeva hankinta-asia voidaan tuoda johtokunnan käsiteltäväksi syksyn 2020 aikana. Lisäksi johtokunta näkee, että kaupunkipyöräkauden pidentäminen on seuraava tavoite järjestelmän laajennuttua koko kaupunkiin sopimusteknisten reunaehtojen salliessa.

Käsittely

Vastaehdotus:
Rissanen Laura:

Päätösehdotuksen toinen kappale muutettiin johtokunnan yksimielisellä päätöksellä muotoon:

"Johtokunta päätti kehottaa liikenneliikelaitosta (HKL) jatkamaan kaupunkipyöräpalvelun laajentamisen valmistelua ensi vaiheessa vaihtoehto A:n pohjalta niin, että asiaa koskeva hankinta-asia voidaan tuoda johtokunnan käsiteltäväksi syksyn 2020 aikana. Lisäksi johtokunta näkee, että kaupunkipyöräkauden pidentäminen on seuraava tavoite järjestelmän laajennuttua koko kaupunkiin sopimusteknisten reunaehtojen salliessa".

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunkipyöräpalvelun laajennusselvitys 2020

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

HKL teetti keväällä 2020 selvityksen kaupunkipyöräpalvelun kehittämismahdollisuuksista hankintalain rajoissa kysyntää vastaavaksi kolmen mahdollisen vaihtoehdon pohjalta. Selvityksen mukaan sopimusmuutoksen enimmäiskustannus voi olla enintään puolet alkuperäisen hankinnan kokonaishinnasta, joka oli 12,95 milj. euroa (HKL:n johtokunnan päätös 178 §, 20.10.2015). Selvityksen tulokset esiteltiin johtokunnalle 2.4.2020.

Tarveselvityksessä on tarkasteltu merkittävimpiä kehitysvaihtoehtoja mainitun kustannuskehityksen sisällä. Selkeimmät kaupunkipyöräpalvelun kehityskohteet ovat vuosittaisen käyttökauden pidentäminen nykyisestä seitsemästä kuukaudesta, sekä pyörämäärän ja asemaverkoston maantieteellinen laajentaminen.

Mahdollisiksi kehitysvaihtoehdoiksi on siten tunnistettu seuraavat:

- A. Asema- ja pyörämäärän kasvattaminen enintään 6,47 miljoonalla eurolla.
- B. Käyttökauden jatkaminen ympärivuotiseksi, sekä asema- ja pyörämäärän kasvattaminen niin, että kokonaiskustannus on enintään 6,47 miljoonaa euroa.
- C. Käyttökauden jatkaminen yhdellä kuukaudella, sekä asema- ja pyörämäärän kasvattaminen niin, että kokonaiskustannus on enintään 6,47 miljoonaa euroa.

Valtaosa palvelun kehittämistä koskevista palautteista koskee palvelualueen laajentamista. Aiheesta on tehty myös valtuustoaloitteita ja myös kaupunkiympäristölautakunta asetti verkoston riittävän laajentamisen tavoitteeksi seuraavan sopimuskauden suunnitteluun. Vielä palvelualueen ulkopuolelle jääneiden alueiden voidaan arvioida olevan potentiaalisia kaupunkipyörien toiminnalle. Käyttömääriä voidaan arvioida alueiden paikkatiedoista sekä 2019 toteutetun Pohjois- ja Itä-Helsingin palvelunlaajennuksesta ja Espoon kaupunkipyöräverkostosta saadulla kokemuksella. Kasvava pyörien määrä parantaisi saatavuutta myös vilkkaimmalla keskusta-alueella.

Vuosittaisen käyttökauden pidentäminen keväästä tai ympärivuotiseksi parantaisi kaupunkipyöräpalvelun nykyisten käyttäjien palvelutasoa. Perustuen liikennelaskentoihin muun pyöräilyn määrästä ja vertailukaupunkien tietoihin talvisin järjestelmän käyttömäärät olisivat alempia. Käyttöä tulisi kuitenkin olemaan talvellakin säiden salliessa. Erityisesti syksyllä ja keväällä aktiivinen käyttökausi pidentyisi nykyisestä. Kauden pidentämisessä ja ympärivuotisuudessa on kuitenkin teknisiä haasteita. Pyörien teknologiaa ei ole aiemmin käytetty vastaavissa olosuhteissa ja pyöräasemien aurinkokennojen tueksi tarvittaisiin verkkovirta pyöräasemille. Asemien sähköistäminen olisi huomattava investointi, jonka HKL joutuisi tekemään operointikustannuksen lisäksi. Katujen ja yleisten alueiden talvikunnossapito tuottaa omat haasteensa tiiviissä kaupunkirakenteessa, mutta isolle osalle asemia löytyisi kuitenkin alustavien tietojen mukaan tilaa talvellakin. Talvisin verkoston olisi tehokkainta olla laajuudeltaan rajatumpi.

Käyttökauden alkamisen aikaistaminen kuukaudella maaliskuulle keväisin olisi teknisesti yksinkertaisempaa, sillä sähköistämistä ei vaadittaisi. Asemien asentaminen ei kuitenkaan useimpina talvina olisi mahdollista edeltävän kuukauden aikana helmikuussa, joten asemat täytyisi myös tässä vaihtoehdossa pitää kaduilla talven yli ja lisäksi kunnossapidon yhteensovittamisen epävarmuustekijöitä. Talvikunnossapidon haasteet voisivat kasvattaa järjestelmän kokonaiskustannuksia merkittävästi varsinaisen operointikustannuksen lisäksi.

Näiden pohjatietojen perusteella vaihtoehto A on esitetyistä toteutuskelpoisin ja tehokkain tapa kehittää kaupunkipyöräpalvelua tässä tilanteessa. Verkoston alueellisessa laajennuksessa on pienimmät riskit ja vaikutus käyttömääriin todennäköisesti suurin. Usea taho on toivonut laajennusta. Ympärivuotisuus on edelleen tarpeellinen kehityskohde, ja sen on syytä olla lähtökohtana seuraavan sopimuskauden kilpailutusta valmisteltaessa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunkipyöräpalvelun laajennus selvitys 2020

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

16.06.2020

Asia/5

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 04.06.2020 § 99

Pöydälle

HEL 2018-002575 T 00 01 04 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

04.06.2020 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus: Sameli Sivonen

02.04.2020 Ehdotuksen mukaan

21.11.2018 Ehdotuksen mukaan

14.06.2018 Ehdotuksen mukaan

31.05.2018 Ehdotuksen mukaan

05.04.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Liikenneliikelaitos Toimitusjohtaja 31.01.2020 § 21

HEL 2018-002575 T 00 01 04 00

Päätös

Toimitusjohtaja päätti maksaa kaupunkipyöräpalvelun toimittajalle CityBike Finland Oy:lle sopimuksen mukaisen peruspalvelutason ylläpitämisestä laatubonuksen (netto) yhteensä 348.634 euroa (alv 0 %) vuodelta 2019 päätöksen liitteen 1 mukaisesti.

Päätöksen perustelut

HKL:n ja Citybike Finland Oy:n välisessä kaupunkipyöräpalvelun toimittamista koskevassa sopimuksessa 16.12.2015 on määritelty palveluta-

16.06.2020

solle ja toimittajan suoriutumiselle kriteerit ja niiden mukaan määräytyvät bonukset ja sanktiot. Kaudelta 2016 bonusta maksettiin 30.000 euroa ja 2017 40.000 euroa, kun käytössä oli sopimuksen mukaan vain kaksi keskeisintä kriteeriä. Kolmannelta kaudelta alkaen oli käytössä laajempi bonus- ja sanktiojärjestelmä ja 2018 bonusta määräytyi maksettavaksi 153.918 euroa.

HKL ja Citybike Finland Oy ovat tehneet alkuperäisen hankintasopimuksen muuttamisesta lisäsopimuksen L1 4.7.2018.

HKL:n johtokunnan päätös § 160, 21.11.2018:

Kaupunkipyöräkauden yhteenveto ja asiakaskyselyn tulokset

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi asiasta saamansa informaation. Lisäksi liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti valtuuttaa liikenneliikelaitoksen toimitusjohtajan päättämään Kaupunkipyörä Suomi Oy:lle maksettavista bonuksista sekä kaudelta 2018, että myös tulevilta kausilta.

Lisäsopimuksessa L2 on palvelutason kriteereiksi määritelty liitteestä 1 ilmenevät yhdeksän bonus- ja sanktio kriteeriä kaudesta 2019 alkaen. Lisäsopimuksen L2 mukainen bonusten enimmäismäärä on 396.667 euroa.

Lisätiedot

Samuli Mäkinen, projekti-insinööri, puhelin: 310 35753
samuli.makinen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 11.06.2018 § 428

HEL 2018-002575 T 00 01 04 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä kaupunkipyöräpalvelun laajentamista koskevan hankesuunnitelman liikenneliikelaitoksen johtokunnan 31.5.2018 tekemän tarkistetun esityksen mukaisesti siten, että

- kaupunkipyöräverkostoa laajennetaan hankesuunnitelmassa esitetyn vaihtoehdon B mukaisesti

- kaupungin vuosittainen rahoitus esitetylle kaupunkipyöräjärjestelmän laajennukselle on enintään 1 milj. euroa eli yhteensä 7,5 milj. euroa koko sopimuskaudella 2018-2025.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

16.06.2020

Asia/5

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

16.06.2020

Asia/6

§ 110 HKL:n eräiden kiinteistöjen puhtaanapalvelut

HEL 2020-001737 T 02 08 02 00

Päätös

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) johtokunta päätti valita HKL:n kantametrin metroasemien, varikoiden, sosiaalityötilojen ja bajamajojen puhtaanapalveluiden toimittajaksi kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen antaneen SOL Palvelut Oy:n sopimuskaudeksi 1.11.2020 – 31.10.2024. Johtokunta oikeuttaa samalla HKL:n tekemään hankintasopimuksen SOL Palvelut Oy:n kanssa hankinta-asiakirjoista lähemmin ilmenevin ehdoin siten, että sopimuksen kokonaiskustannukset mahdolliset optiovuodet mukaan luettuna ovat yhteensä enintään 10.000.000,00 euroa (alv 0 %).

Lisäksi johtokunta päätti oikeuttaa HKL:n toimitusjohtajan hyväksymään vähäiset sopimusmuutokset, kuten pienet muutokset puhtaanapitokohteiden pinta-aloissa (enintään 5% laajuudesta) sekä uusien tilojen tai bajamajojen liittämisen sopimukseen.

Esittelijä

yksikön johtaja
Toni Jurva

Lisätiedot

Satu Rämö, suunnittelija, puhelin: 310 22718
satu.ramo(a)hel.fi
Eeva Lindroos, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 34879
eeva.lindroos(a)hel.fi

Liitteet

1 Vertailutaulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hankinta	Esitysteksti Liite 1
Kirjanpito	Esitysteksti Liite 1
Sopimussihteeri	Esitysteksti Liite 1

Yksikön johtaja	Esitysteksti Liite 1
Suunnittelija	Esitysteksti Liite 1
Tekninen isännöitsijä	Esitysteksti Liite 1
Hankinta-asiantuntija	Esitysteksti Liite 1
Tarjoajat	Esitysteksti Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankinnan kohteena on puhtaanapalveluiden tilaaminen HKL:n kantametrin metroasemille, varikoille, sosiaalityöihin ja bajamajoille neljän (4) vuoden sopimuskaudelle 1.11.2020-31.10.2024. Sopimusta voidaan jatkaa kahdelle yhden (1) vuoden optiokaudelle toimitusjohtajan päätöksellä ennen optiokauden alkua.

Hankittavan palvelun hinnat ovat kiinteitä kahden (2) vuoden ajan sopimuksen voimaantulosta alkaen. Palveluntuottajalla on oikeus ehdottaa hinnan muutosta kerran sopimuskauden aikana siten, että hinnanmuutos voi tulla voimaan aikaisintaan 24 kk kuluttua sopimuksen alkamisesta seuraavien edellytysten täytyessä:

- Hinnanmuutos perustuu siivouspalveluiden yleiseen kustannuskehitykseen;
- Hinnanmuutoksen peruste on syntynyt sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen;
- Hinnanmuutoksen peruste vaikuttaa välittömästi sopimuksen mukaisten siivouspalveluiden hintaan; ja
- Hinnanmuutoksen peruste ei johdu palveluntuottajan omasta toiminnasta (pois lukien yleiseen palkkakehitykseen perustuvat muutokset).

Lisäksi palveluntuottajalla on oikeus ehdottaa hinnanmuutosta samoin ehdoin ennen optiokausien alkua.

Palvelukuvaus on määritelty tarkemmin hankinta-asiakirjoissa. Palvelukuvaukseen sekä sopimukseen sisältyy mittaristo, jolla seurataan mm. palvelun laatua, palveluntuottajan henkilöstön työhyvinvointia, vaihtu-

vuotta, työturvallisuusohjeiden noudattamista sekä sitä, että työtä tekevät palveluntuottajan työntekijät on perehdytetty HKL:n turvallisuuskoulutusmateriaaleihin.

Hankinnan kulku

HKL järjesti neuvottelumenettelynä tarjouskilpailun (51H2019) HKL:n metroasemien ja muiden kiinteistöjen puhtaanapitopalveluista. Hankinnan ennakoitu arvo ylitti erityisalojen hankintalain 1398/2016 13 §:n kynnysarvon ja neuvottelumenettelyä koskeva ilmoitus julkaistiin Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosan verkkoversiossa (TED) sekä julkisten hankintojen ilmoituskanavassa (HILMA) 22.1.2020.

Valittaessa ehdokkaita neuvottelumenettelyyn otettiin vähimmäisvaatimuksina huomioon tilaajavastuulain mukaisten veloitteiden täyttyminen. Osallistumishakemuksen jättämällä tarjoajat sitoutuivat pyydettyä toimittamaan nähtäväksi mm. selvityksen työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta ja keskeisistä työehdoista sekä eri työnantajarekistereihin kuulumisesta ja työnantajamaksujen maksusta.

Toimitusjohtaja valitsi 17.2.2020, 32 §, HKL:n metroasemien ja muiden kiinteistöjen puhtaanapitopalveluiden kilpailutuksen neuvotteluvaiheeseen seuraavat osallistumishakemuksen lähettäneet ehdokkaat:

- Palmia Oy
- SOL Palvelut Oy
- Lassila & Tikanoja Oyj

Neuvotteluvaiheeseen valittujen ehdokkaiden kanssa käytiin yksi neuvottelukierros 16.3. – 23.3.2020 alustavan tarjouspyynnön, julkaistun hankintamateriaalin ja ehdokkaiden kommenttien pohjalta. Lopullinen tarjouspyyntö julkaistiin 17.4.2020 ja lopullisten tarjousten vastaanoton määräaika oli 18.5.2020 klo 12:00.

Määräaikaan mennessä tarjouksen jättivät kaikki neuvotteluissa mukana olleet yritykset:

- Lassila & Tikanoja Oyj
- Palmia Oy
- SOL Palvelut Oy

Tarjousten vertailuperusteet

Saapuneet tarjoukset vertailtiin tarjouspyynnön mukaisesti käyttäen ratkaisuperusteena kokonaistaloudellista edullisuutta seuraavasti:

1. Hinta 70 pistettä

- Vertailussa halvin hinta sai 70 pistettä ja muille tarjouksille laskettiin vertailupisteet hinnan osalta kaavalla (halvin hinta/tarjottu hinta) * 70

2. Laatu 30 pistettä

- Laatuarviointi suoritettiin tarjouksen liitteeksi vaadittujen selvitysten perusteella.
- Laatutekijät ja niiden osakokonaisuudet painoarvoineen on esitetty liitteenä olevassa tarjousten vertailutaulukoissa. Palvelun laatuarvioinnissa on pisteytettävänä asioina otettu huomioon mm. haltuunotto-suunnitelma sisältäen työntekijöiden perehdytys-suunnitelman ja työturvallisuusohjeiden noudattamisen sekä työtyytyväisyys-suunnitelman sisältäen kuvauksen henkilöstön työhyvinvoinnin varmistamisen toimenpiteet ja tavoitteet työhyvinvoinnille ja –vaihtuvuudelle.
- Vertailussa parhaat laatupisteet saanut tarjoaja sai 30 pistettä ja muille tarjouksille laskettiin vertailupisteet laadun osalta kaavalla (saadut laatupisteet/parhaimmat laatupisteet) *30.

Vertailupisteet laskettiin hinta- ja laatupisteiden yhteenlaskettuna summana.

Tarjousten yhteispisteet olivat seuraavat:

SOL Palvelut Oy	96,67 p.
Palmia Oy	85,09 p.
Lassila & Tikanoja Oyj	75,83 p.

Tarkemmat tarjoajakohtaiset vertailupisteet on esitetty liitteenä olevassa vertailutaulukossa. Vertailussa eniten pisteitä saanut tarjoaja on SOL Palvelut Oy.

Esittelijä

yksikön johtaja
Toni Jurva

Lisätiedot

Satu Rämö, suunnittelija, puhelin: 310 22718
satu.ramo(a)hel.fi
Eeva Lindroos, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 34879
eeva.lindroos(a)hel.fi

Liitteet

1 Vertailutaulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hankinta	Esitysteksti Liite 1
Kirjanpito	Esitysteksti Liite 1
Sopimussihteeri	Esitysteksti Liite 1
Yksikön johtaja	Esitysteksti Liite 1
Suunnittelija	Esitysteksti Liite 1
Tekninen isännöitsijä	Esitysteksti Liite 1
Hankinta-asiantuntija	Esitysteksti Liite 1
Tarjoajat	Esitysteksti Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta Liite 1

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 04.06.2020 § 100

Pöydälle

HEL 2020-001737 T 02 08 02 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

04.06.2020 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus: varapuheenjohtaja Anu Suoranta

Esittelijä

yksikön johtaja
Toni Jurva

Lisätiedot

Satu Rämö, suunnittelija, puhelin: 310 22718
satu.ramo(a)hel.fi
Eeva Lindroos, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 34879
eeva.lindroos(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Liikenneliikelaitos Toimitusjohtaja 17.02.2020 § 32

HEL 2020-001737 T 02 08 02 00

Päätös

Toimitusjohtaja päätti valita HKL:n metroasemien ja muiden kiinteistöjen puhtaanapitopalveluiden kilpailutuksen neuvotteluvaiheeseen seuraavat osallistumishakemuksen lähettäneet ehdokkaat:

- Palmia oy
- Sol Palvelut Oy
- Lassila & Tikanoja Oyj

Lisäksi toimitusjohtaja päätti sulkea tarjouskilpailusta seuraavat osallistumishakemuksen lähettäneet ehdokkaat, jotka eivät täyttäneet osallistumispyynnössä ehdokkaan soveltuvuudelle asetettuja vaatimuksia:

- Talosyke Oy
- ryhmittymä All-Rounders Group Oy / All-rounders Cleaning Oy

Soveltuvuusvaatimusten täytyminen on esitetty tarkemmin osallistumishakemusten vertailutaulukossa (liite 1).

Päätöksen perustelut

Neuvottelumenettelyn tausta ja tarkoitus

Tarjouskilpailun järjestäjänä toimii Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos (HKL). Hankinnan kohteena on HKL:n metroasemien ja muiden kiinteistöjen puhtaanapitopalvelut sopimuskaudelle 1.11.2020 – 31.10.2024. Lisäksi sopimukseen kuuluu kaksi vuoden pituista optiokautta.

Tarjouskilpailusta ilmoittaminen

Hankintamenettelynä on erityisalojen hankintalain (Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1398/2016) mukainen neuvottelumenettely.

Neuvottelumenettelyä koskeva ilmoitus julkaistiin Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosan verkkoversiossa (TED) sekä julkisten hankintojen ilmoituskanavassa (HILMA) 22.1.2020.

Osallistumishakemusten käsittely

Osallistumishakemusten jättämisen määräaika oli 10.2.2020 klo 12.00. Määräaikaan mennessä saapui viisi (5) osallistumishakemusta seuraavilta yrityksiltä:

- Palmia Oy
- Sol Palvelut Oy
- Lassila & Tikanoja Oy
- Talosyke Oy
- ryhmittymä All-Rounders Group Oy / All-rounders Cleaning Oy

Osallistumispyynnössä ilmoitetun mukaisesti neuvotteluvaiheeseen valitaan kaikki ehdokkaat, jotka ovat osoittaneet täyttävänsä osallistumispyynnössä asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Osallistumispyynnössä oli asetettu muun muassa ehdokkaiden taloudellista ja rahoituksellista tilannetta (liikevaihtovaatimus) sekä kokemusta (referenssit) koskevia vähimmäisvaatimuksia. Osallistumispyynnössä edellytettiin liikevaihtovaatimuksen osalta, että ehdokkaan keskimääräinen vuotuinen liikevaihto kolmelta (3) edelliseltä tilikaudelta on vähintään 15.000.000,00 euroa. Lisäksi osallistumispyynnössä edellytettiin referenssien osalta seuraavaa:

”Ehdokkaalla on oltava palvelun laatuun ja laajuuteen nähden riittävää kokemusta vastaavista palveluntuottamisesta. Riittävänä kokemuksena pidetään kolmea (3) vastaavaa referenssiä asiakassuhteista, joissa ehdokas on sopimuksen perusteella vastannut siivouspalvelun tuottamisesta liiketilassa, tuotantolaitoksessa, julkisessa tilassa tai kauppakeskuksessa vähintään yhden (1) vuoden ajan viimeisen viiden (5) vuoden ajalta. Lisäksi edellytetään, että referenssikohteena käytetään kohteita, joissa yhden sopimuksen yhteenlaskettu siivottava pinta-ala on vähintään 15000 m2...”

Ehdokkaan tuli ladata selvitys liikevaihdosta sekä referensseistä.

Talosyke Oy:n osallistumishakemuksessa esittämät referenssit ja liikevaihto eivät täyttäneet osallistumispyynnössä ehdokkaan referensseille ja liikevaihdolle asetettujen vaatimuksia. Talosyke Oy on siten suljettava tarjouskilpailusta.

Ryhmittymän All-Rounders Group Oy / All-rounders Cleaning Oy esittämä liikevaihto ei täyttänyt osallistumispyynnössä ehdokkaan liikevaihdolle asetettua vaatimusta. Ryhmittymä All-Rounders Group Oy / All-rounders Cleaning Oy on siten suljettava tarjouskilpailusta.

Erityisalojen hankintalain 83 §:n 1 momentin mukaan Hankintayksikön on valittava ehdokkaat ja tarjoajat etukäteen ilmoitettujen puolueetto-

16.06.2020

Asia/6

---

mien perusteiden mukaisesti. Hankintayksikön on suljettava pois sellaiset tarjoajat tai ehdokkaat, jotka eivät täytä näitä ehtoja.

Lisätiedot

Satu Rämö, suunnittelija, puhelin: 310 22718

satu.ramo(a)hel.fi

Eeva Lindroos, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 34879

eeva.lindroos(a)hel.fi

16.06.2020

Asia/7

§ 111 Työhyvinvointipulssi –kyselyn tulokset

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä asian tiedoksi.

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Lisätiedot

Petri Lumijärvi, yksikön johtaja, puhelin: 310 22418
petri.lumijarvi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos toteutti keväällä 2020 lyhyen henkilöstön hyvinvointia mittaavan kyselyn.

Kyselyn tarkoituksena on toimia väliarviointina varsinaisten työilmapiiri-kyselyjen välillä.

Kyselyn tulokset esitellään kokouksessa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Lisätiedot

Petri Lumijärvi, yksikön johtaja, puhelin: 310 22418
petri.lumijarvi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 112 HKL:n työnantajan arvolupaus

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä asian tiedoksi.

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Lisätiedot

Elina Norrena, viestintä- ja henkilöstönkehittämispäällikkö, puhelin: 310 35104
elina.norrena(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

HKL:ssä on käynnistetty projekti työnantajakuvan kehittämiseksi. Kehitystyön ensimmäinen vaihe, työnantajan arvolupaus, on nyt valmistunut.

Työnantajamielikuvan kehitystyöllä haluamme varmistaa, että meillä pysyvät ja meille tulevat parhaat ammattilaiset töihin. Työnantajalupaus kirkastaa sen, miksi HKL:n kannattaa sitoutua ja miksi meille kannattaa hakeutua töihin.

Työnantajalupaus on luotu yhteistyössä henkilöstön kanssa: HKL:n henkilöstöstä noin 250 vastasi avoimeen työntekijäkokemuskyselyyn, jossa arvolupauksen osa-alueita kartoitettiin. Lisäksi järjestettiin 3 työpajaa, joihin osallistui 19 edustajaa kaikista yksiköistä.

Työn tuloksena muodostetun HKL:n työnantajalupauksen kattoteema on ”Ainutlaatuiset näkymät”. Työnantajalupaus sanoittaa sekä tarjoamiamme konkreettisia että kuvainnollisia näkymiä HKL:n ainutlaatuisuudesta työpaikkana. Lisäksi työnantajalupaus kuvaa sitä, mitä me tarjoamme työnantajana niin tänään kuin huomenna. Kattolupauksen alle sisältyy kolme alateemaa: kaupungin kasvot, pintaa syvemmälle ja huomista varten.

Työnantajan arvolupausta tullaan hyödyntämään mm. HKL:n rekrytointi-ilmoituksissa, uusien www-urasivujen suunnittelussa sekä syksyllä

16.06.2020

Asia/8

---

käynnistyvässä työnantajakuvakampanjassa, joka näkyy niin ulkomainoksissa kuin sosiaalisessa mediassakin.

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Lisätiedot

Elina Norrena, viestintä- ja henkilöstönkehittämispäällikkö, puhelin: 310 35104
elina.norrena(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

16.06.2020

Asia/9

§ 113

Ilmoitusasiat ja johtokunnan esille ottamat asiat

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä asiat tiedoksi.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmoskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto (Kvsto)

Kvsto 6.5.2020 § 128, asia/3

Liikenneliikelaitoksen johtokunnan varajäsenen valinta
HEL 2020-004134 T 00 00 02

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Kaupunginhallitus (Khs)

Khs 25.5.2020 § 318, asia/11

Lausunto Vantaan kaupungille Vantaan yleiskaava 2020 - ehdotuksesta
HEL 2020-004734 T 10 03 01

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Khs 1.6.2020 § 323, asia/2

V 17.6.2020, Helsingin kaupungin vuoden 2019 tilinpäätöksen hyväksyminen
HEL 2020-001859 T 02 02 01

Khs 1.6.2020 § 325, asia/4

16.06.2020

Asia/9

V 10.6.2020, Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien muuttaminen

HEL 2020-004094 T 00 00 02

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 114

Liikenneliikelaitoksella tehtyjen päätösten seuraaminen

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi johtokunnan puheenjohtajan ilmoitukset viikolta 21-22/2020, ettei ota/esittele otettavaksi johtokunnan käsiteltäväksi seuraavia toimitusjohtajan ja yksiköiden johtajien tekemiä päätöksiä:

2020	§
Toimitusjohtaja	82 - 88
Henkilöstö ja liiketoiminnan tuki, yksikön johtaja	
Talous ja toiminnanohjaus, yksikön johtaja	
Infra ja kalusto, yksikön johtaja	53 - 60
Kunnossapito, yksikön johtaja	26 - 27
Liikennöinti, yksikön johtaja	

[Linkki päätöksiin](#)

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

16.06.2020

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 105, 107, 111, 112, 113 ja 114 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 106, 108 ja 109 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

16.06.2020

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen johtokunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

3

MUUTOKSENHAKU HANKINTAPÄÄTÖKSEEN

Pöytäkirjan 110 §.

Tähän päätökseen tyytymätön asianosainen voi hakea päätökseen muutosta vaatimalla hankinta-oikaisua tai tekemällä valituksen markkinaoikeudelle taikka molemmat.

16.06.2020

OHJEET HANKINTAOIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Oikaisuvaatimusaika

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta.

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä vaatimasta hankintaoikaisu.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianto tapahtuneen myöhemmin.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta hankintaoikaisu vaaditaan, on Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen johtokunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Postiosoite
PL 55250
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Hämeentie 86
Helsinki 00550

Puhelin
3101071
Faksi

Y-tunnus

Tilinro

Alv.nro

16.06.2020

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisua vaativa halua vedota vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUDELLE

Valitusaika

Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianto tapahtuneen myöhemmin.

Hankintaoikaisun vireilletulo ei vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosaisella on oikeus hakea muutosta valittamalla markkinaoikeudelle.

16.06.2020

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään markkinaoikeudelle.

Markkinaoikeuden asiointiosoite on seuraava:

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi
Faksinumero: 029 56 43314
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 43300

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella,

16.06.2020

jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Ilmoitus valituksen tekemisestä hankintayksikölle

Valittajan tai hänen edustajansa on ilmoitettava kirjallisesti hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeudelle.

Ilmoitus on tehtävä osoitteeseen:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Odotusaika

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Oikeudenkäyntimaksu

Markkinaoikeus perii asian käsittelystä maksua 2050 euroa, jos hankinnan arvo on alle 1 miljoona euroa; 4100 euroa, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja alle 10 miljoonaa euroa; ja 6140 euroa, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.

Pöytäkirja

16.06.2020

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä.
Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

16.06.2020

Liikenneliikelaitoksen johtokunta

Laura Rissanen
puheenjohtaja

Miika Tetri
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Kirsi Maria Sutton

Perttu Hillman

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 26.06.2020.